

Suomenkielisen perusopetuksen tulosityksikkö

KÄYTTÖSUUNNITELMA VUODELLE 2023

Suomenkielisen perusopetuksen tulosityksikkö järjestää lapsille ja nuorille oppilaslähtöistä, korkeatasoista ja alueellisesti yhdenvertaista perusopetusta. Toiminnan lähtökohtana on koulutuksellinen tasa-arvo sekä lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen. Tulosityksikkö toimii yhteistyössä varhaiskasvatuksen ja toisen asteen toimijoiden kanssa.

KÄYTTÖSUUNNITELMA TOIMINTA-ALUEITTAIN

Perusopetus

Suomenkielisissä peruskouluissa opiskelee lukuvuonna 2022-2023 30.619 oppilasta (tilanne 20.9.2022), mikä on 124 eli 0,4 % enemmän kuin vuotta aiemmin. Määrän ennakoitaan kasvavan lukuvuodeksi 2023–24 hieman ja kasvu muodostuu pääasiassa yläkouluikäisistä. Esiopetuksen ja alakouluikäisten määrän ennakoitaan pienenevän. Monikielisten oppilaiden osuus kasvaa.

Perusopetusryhmät muodostetaan siten, että pääsääntöisesti luokilla 1–2 on enintään 25 ja luokilla 3–6 enintään 32 oppilasta. Luokilla 7–9 ryhmäkoko on pääsääntöisesti enintään 24 oppilasta.

Muihin kuntiin on sijoitettuna 142 vuosina 2005–2015 syntynyttä lasta/nuorta. Espoo korvaa sijoituskunnille näiden oppilaiden peruskoulusta syntyvät kulut.

Syrjäytymisen ehkäisemiseksi järjestetään joustavaa perusopetusta (JOPO) Karakallion koulussa. Työelämäpainotteista opetusta (TEPPO) järjestetään 13 koulussa.

Johtaminen

Peruskoulujen johtamista vahvistetaan kolmella uudella virka-apulaisrehtori-vakanssilla. Lisäksi jatketaan vuonna 2022 aloitettuja peruskoulujen johtoryhmäkoulutuksia, joilla tavoitellaan sekä Espoo-tarinan toimeenpanon vahvistamista sekä arjen sujuvuuden vahvistamista peruskouluissa. Tulosityksikön johtoryhmän toimintaa selkiytetään ja kehitetään ja vuoropuhelua johdon ja koulujen välillä lisätään.

Opiskeluhoolto

Opiskeluhoollon kuraattorit, psykologit ja terapeutit siirtyivät Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen palvelukseen 1.1.2023 alkaen ja hyvinvointialue vastaa siis jatkossa näistä lakisääteisistä palveluista. Opiskeluhooltoja toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä koko oppilaitosyhteisöä tukevana yhteisöllisenä opiskeluhoollona. Lisäksi oppilaalla ja opiskelijalla on oikeus yksilökohtaiseen opiskeluhooltoon ja opiskeluhoollon palveluihin. Opiskeluhooltoja toteutetaan yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa siten, että opiskeluhoollosta muodostuu toimiva ja eheä kokonaisuus. Alkuvuoden aikana sovitaan tarvittavista yhteistyörakenteista hyvinvointialueen kanssa.

Tieto- ja viestintäteknikka

Tehtäväalueelle sisältyvät tulosityksikön tieto- ja viestintäteknikan määrärahat. Määräraha sisältää peruskoulujen tietoliikenne-, ylläpito- ja tukipalvelukustannukset, tietotekniikkalaitteiden ja opetustilojen esitystekniikan leasing-vuokrat sekä asennuskulut, tietojärjestelmien kustannukset sekä pienkehittämisen sekä opetushenkilöstön täydennyskoulutuksesta aiheutuvat kustannukset.

Perusopetuksen oppilaiden käytössä olevia laitteita uusitaan arviolta 3 500 päätelaitetta vuoden 2023 aikana.

Koulujen toimintakulttuuria ja opetushenkilöstön osaamista kehitetään opetussuunnitelmien mukaisesti ja käyttöön otettujen pilvipalveluiden pedagogista käyttöä kehitetään. Rehtoreiden ICT-osaamista kehitetään. Tuetaan kieli- ja kulttuuriryhmien oppilaiden ICT-käyttömahdollisuuksia. Kehittämishankkeet on kerrottu perusopetuksen ja lukiokoulutuksen kehittämisen yhteydessä. Digitaalisuus on mukana kaikessa toiminnassa ja toiminnan kehittämisessä.

Koulukuljetukset

Suomenkielisen perusopetuksen oppilaista 2.528 oppilasta (v. 2022: 2.800) oli kuljetusetuuksien piirissä. 1.769 oppilasta (v. 2022: 2.049) on saanut koululaismatkakortin ja näistä 1.002 oppilasta (v. 2022: 1.091) on saanut koululaismatkakortin koulujen väistöistä aiheutuvasta syystä. 759 oppilaan (v. 2022: 751) kuljetus on järjestetty tilauskuljetuksena (taksi).

Perusopetuksen toiminnan kehittäminen

Suomenkielinen perusopetus on mukana monissa Opetushallituksen sekä opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamissa opetuksen kehittämishankkeissa. Sisällöllisten kehittämishankkeiden tehtävä on tukea opettajien ja kouluyksiköiden johtajien osaamista voimassa olevan opetussuunnitelman toteuttamisessa nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä.

Vuonna 2023 käynnissä ovat seuraavat hankkeet, joihin on saatu valtionavustusta:

- Opetus- ja kulttuuriministeriön COVID-19- ja tasa-arvoavustukset
- Sitouttavan koulu yhteisön pilotti
- Rinnekodin koulun Elmeri-toiminta
- Lukemisen tukeminen yläkouluissa
- JEPE-hanke, joustavan esi- ja perusopetuksen pilotointi
- Oikeus oppia: tuki ja inkluusio 2 esi- ja perusopetus
- Meliora - Maahanmuuttotaustaisten yläkoululaisten opetuksen ja osallisuuden kehittäminen
- Yhteisöllisen opiskelu huollon vahvistaminen ja kehittäminen vuonna 2023
- Myötätuulta ja turbulenssia Espoon perusopetuksen ilmasto- ja kestävyyskasvatukseen
- Liikunnasta iloa ja hyvinvointia espoolaisille yläkouluille
- Oma lähiö – paras lähiö!
- Kansainvälisyys varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa 2022 KAVAKU-hanke
- Digikilta IV
- Innovatiivinen koulu toimii
- Uudet lukutaidot 2022–2023
- Digipudokkuudelle Stop!
- Digipolku-hanke

Espeen kaupunki on saanut valtionavustusta esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen. Suomenkielisessä perusopetuksessa tätä on käytettävissä vuonna 2023 3,3 milj. euroa. Koulutuksen järjestäjän omarahoitusosuus on 20 %. Valtionavustus on tarkoitettu esi- ja perusopetuksen toimintakulttuurin muutoksen, inklusion, oppimisen ja hyvinvoinnin, tasa-arvoisuuden, yhdenvertaisuuden, vuorovaikutuksen ja lähikouluperiaatteen vahvistamiseen sekä oppilaan opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömään ja riittävään varhaiseen tukeen. Avustuksella tuetaan pysyvien toimintamallien, rakenteiden ja käytänteiden kehittämistä tukemalla opetuksen järjestäjien mahdollisuuksia palkata ensisijaisesti opettajia ja avustajia sellaisten esi- ja perusopetuksen opetusryhmien joustavaksi muodostamiseksi, joissa tehostetun tuen (oppilaalle on tehty perusopetuslain 16a §:n mukainen oppimissuunnitelma) tai erityisen tuen (oppilaalle tehty perusopetuslain 17 §:n mukainen kirjallinen päätös) piirissä olevan oppilaan/oppilaiden opetus järjestetään osittain tai kokonaan yleisopetuksessa tai joissa on erikoissairaanhoidon piirissä olevia oppilaita.

Kieli- ja kulttuuriryhmien sekä kansainvälinen opetus

Suomenkielisessä perusopetuksessa 2023 alussa 9.640 monikielistä oppilasta (v. 2022: 7.123). Suomea toisena kielenä opiskelee 8.020 oppilasta (v. 2022: 7.151).

Oman äidinkielen opetukseen osallistuu vuoden 2023 alussa 4.737 (v. 2022: 5.341) oppilasta, 604 vähemmän kuin vuonna 2022. Opetusryhmissä on keskimäärin 15 oppilasta. Oman äidinkielen opetus pyritään järjestämään, mikäli vähintään 13 oppilasta ilmoittautuu opiskelemaan samaa kieltä. Myös lukiossa tarjotaan oman äidinkielen kursseja. Oman äidinkielen opetukseen haetaan valtionavustusta. Monikieliset oppilaat tuovat mukanaan myös katsomusaineiden kirjon. Espoossa opetetaan tällä hetkellä kuutta eri katsomusainetta.

Perusopetukseen valmistavaa opetusta järjestetään kouluissa vuonna 2023 alussa 754 oppilaalle. Määrä on 203 suurempi kuin vuotta aiemmin. Vuoden 2023 alussa Espoon peruskouluissa toimii 63 perusopetukseen valmistavan opetuksen luokkaa (v. 2022: 31). Esi- ja alkuopetuksen oppilaille valmistavaa opetusta annetaan myös inklusiivisesti esiluokilla ja yleisopetuksen luokilla sekä suomenkielisen varhaiskasvatuksen esiopetuksessa, joista suomenkielisen varhaiskasvatuksen esiopetusyksiköissä 173 esioppilasta opiskelee valmistavassa esiopetuksessa. Valmistavaan opetukseen saadaan erillinen valtionosuus.

Iltapäivätoiminta

Iltapäivätoiminta järjestetään koulujen tiloissa. Iltapäivätoiminnan palveluntuottajat saavat koulujen tilat käyttöönsä korvauksetta.

Lukuvuonna 2022–2023 iltapäivätoimintaa järjestetään 4.324 oppilaalle, joista 2.556 (59 %) on 1. luokan oppilaita, 1.706 (39 %) 2. luokan oppilaita ja 62 (1,5%) ylempien vuosiluokkien erityisoppilaita (tammikuun 2023 tilanne).

Lukuvuonna 2022–2023 iltapäivätoiminnasta peritään asiakasmaksuna koko-aikaisesta iltapäivätoiminnasta 140 euroa kuukaudessa ja osa-aikaisesta iltapäivätoiminnasta 80 euroa kuukaudessa. Kokoaikaista iltapäivätoimintaa järjestetään kello 12–17 ja osa-aikaista iltapäivätoimintaa kello 12–15.

Iltapäivätoiminnan asiakasperheiden on mahdollista hakea asiakasmaksuista huojennusta. Iltapäivätoiminnan asiakasmaksun puolittamista tai perimättä jättämistä koskeva päätös tehdään perheeseen ja perheen hakemuksessaan ilmoittamien tulojen perusteella. Asiakasmaksuhuojennuksia on myönnetty tammikuun 2023 loppuun mennessä lukuvuodelle 2022–2023 yhteensä noin 229 710 euroa, 535 perheelle.

Suomenkielinen opetus toteuttaa vammaispalveluiden järjestämisvastuulle kuuluvan kehitysvammaisten ja autististen lasten loma-ajan hoitoa kesä-, syys-, joului- ja talvilomalla klo 8.00–16.00. Aamu- ja iltapäivähoitoa toteutetaan lukuvuoden koulupäivinä aamulla klo 7.30 alkaen ja iltapäivällä klo 16.30 asti. Lukuvuoden 2022–2023 aamu- ja iltapäivähoitoon osallistuu noin 257 lasta. Lomahoitoon osallistuu lomasta riippuen 120-175 lasta. Kustannukset laskutetaan vammaispalveluilta.

Erityinen tuki perusopetuksessa

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa on kuvattu oppimisen ja koulunkäynnin tuki. Opetukseen osallistuvalla on oikeus saada riittävää oppimisen ja koulunkäynnin tukea heti tuen tarpeen ilmetessä. Tuen kolme tasoa ovat yleinen, tehostettu ja erityinen tuki. Oppilas voi saada kerrallaan vain yhden tasoista tukea. Ennen erityisen tuen antamista oppilaalle tarjotaan suunnitelmallisesti yleistä ja tehostettua tukea.

Opetuksen ja tuen järjestämisen lähtökohtana ovat sekä kunkin oppilaan että opetusryhmän vahvuudet ja oppimis- ja kehitystarpeet. Koulussa tarkastellaan käytössä olevia toimintatapoja, opetusjärjestelyjä ja oppimisympäristöjä sekä niiden soveltuvuutta oppilaalle. Tarkastelun pohjalta arvioidaan, voidaanko näitä muuttamalla toteuttaa oppilaalle aikaisempaa paremmin sopivia pedagogisia ratkaisuja. Erityinen tuki järjestetään ensisijaisesti oppilaan omassa koulussa omassa opetusryhmässä. Jos oppilaan etu sitä välttämättä edellyttää, voidaan oppilaan erityinen tuki järjestää erityisluokalla. Erityisen tuen tarve tarkastetaan heti kun vaikuttaa siltä, että oppilas ei sitä enää tarvitse sekä viimeistään toisen vuosiluokan jälkeen ja ennen seitsemännelle vuosiluokalle siirtymistä.

Tehostettua tukea annettiin 4.578 oppilaalle suomenkielisessä perusopetuksessa (14,9 % perusopetuksen oppilasmäärästä).

Erityisen tuen oppilaita oli 3.034 oppilasta, mikä on 9,9 % perusopetuksen kokonaisoppilasmäärästä (2021 9,6 %). Erityisen tuen oppilaiden määrä on kasvanut 106 oppilaalla edelliseen vuoteen verrattuna. Valtaosa erityisen tuen oppilaista opiskelee luokkamuotoisessa erityisopetuksessa (1.703 oppilasta). Uusia erityisluokkia on perustettu väestövastuumallin mukaan mahdollisimman lähelle oppilaan kotia. Erityisen tuen oppilaista 1.331 opiskelee erityisen tuen päätöksellä yleisopetuksen luokassa.

Erityinen tuki ja etenkin vaikeasti kehitysvammaisten opetus sitoo paljon avustavaa henkilökuntaa. Uhka- ja vaaratilanteet sekä avustavan henkilöstön sairauspoissaolot ovat korkeita vaativissa erityisopetusryhmissä. Avustajaintensiivisten erityisopetusryhmien avustajapalvelut hoidetaan pääsääntöisesti vakinaisen henkilö-

kunnan avulla. Osaava vakituinen henkilöstö on tärkeä osa henkilöstön jaksamisessa. Määräaikaiset koulunkäyntiavustajapalvelut ostetaan Seure Henkilöstöpalvelut Oy:stä.

Henkilöstö

Suomenkielisen perusopetuksen henkilöstömäärä pysyy suunnilleen ennallaan vuoden 2023 aikana. Määräaikaisen henkilöstön määrän ennakoidaan laskevan jonkin verran henkilöstöressurssien kokonaisvolyymista. Määräaikaisen henkilöstön määrän arviointia vaikeuttaa hankerahoitus, jonka suuruutta on vaikea arvioida, koska osassa hankkeita hankerahoituksen haku on vasta päättynyt tai vielä käynnistymässä eikä rahoituspäätöksiä ole vielä tullut. Henkilöstön resurssoinnin arvioinnissa hyödynnetään eläkepoistumaa. Vuokratyövoiman käyttöä vähennetään oman henkilöstön lisäämisellä. Henkilöstötilanne pysyy samantyyppisenä vuosien 2024–2025 aikana.

Vuodeksi 2023 tulosityksikköön perustettiin yhteensä 53 virkaa ja toimea ja tehtiin kolme nimikemuutosta. Uusina virkoina ja toimina kaupunginhallitus perusti kaksi virka-apulaisrehtorin, kymmenen erityisluokanopettajan, kymmenen erityisopettajan, kymmenen luokanopettajan virkaa. Lisäksi perustettiin yksi digisuunnittelijan, kymmenen erityiskoulunkäyntiavustajan ja 10 koulunkäyntiavustajan tointa. Uusilla viroilla ja toimilla pyritään ensisijaisesti vähentämään määräaikaisuuksia.

Tulosityksikön toiminnan ja henkilöstön kehittäminen perustuvat strategiaan, opetussuunnitelmiin ja tuloskortin tavoitteisiin. Toimintaympäristön muutoksiin vastataan kehittämällä osaamista seuraavilla painopistealueilla: linjajohdon ja rehtorien, johtamisen, vuorovaikutus ja tiimityöskentelytaitojen kehittäminen, osallisuutta tukevan toimintakulttuurin luominen, henkilöstön kieli- ja kulttuuritietoisuuden osaaminen ja monimuotoisuuden ymmärtäminen, yhteisöllisen oppilashuollon kehittäminen, digitalisaatio, oppilaantuntemus ja arvioinnin kehittäminen.

Suomenkielisen perusopetuksen henkilöstön osaamisen kehittämisen painopisteenä vuonna 2023 ovat kielitietoisuuden kehittäminen, digitalisaatio sekä kolmiportaiseen tukeen liittyvä osaaminen.

Talous

Suomenkielisen opetuksen tulosityksikön vuoden 2023 talousarvio on 339.406.000 euroa ja tulotavoite on 15.413.000 euroa.

Määräraha sisältää kesäkuusta alkaen palkankorotuksen 3,1%. Kouluruokailun uusiin oppilaisiin on varauduttu 0,2 milj. euroa sekä ilmoitettuun hinnankorotukseen (7%), uusien oppilaiden tarvikerahoihin on varauduttu (0,1 milj. euroa). Vuokrien 9,5% korotuksiin on varattu 9,1 milj. euroa. Tieto- ja viestintätekniikan määräraha on 0,2 milj. euroa.

Perusopetuksen oppilasmäärän arvioidaan kasvavan 0,6 %. Alakoululaisten määrä pienenee, ja yläkoululaisten sekä monikielisten oppilaiden määrä kasvaa.

Koulukohtaisten budjettien määrärahavaraus huomioi oppilasmäärän kasvun ja rakenteen muutokset sekä palkantarkistukset siltä osin kun ne ovat tiedossa. Lisäksi koulukohtaisiin budjetteihin ohjataan oppilaskuljetuksista vuonna 2022 säästynyt 1,7 milj. euron määräraha ja oppilaskuljetukset budjetoidaan saman verran pienempänä vuodelle 2023.

Valmistavan opetuksen osalta käyttösuunnitelma on laadittu sen mukaan, että sen oppilasmäärä olisi samalla tasolla kuin syksyllä 2021. Mikäli määrä ylittyy tästä, tarvitaan budjetin tarkistus jonkin osavuositarkistuksen yhteydessä.

Investoinnit

Suomenkielinen perusopetus pyrkii mahdollisimman tehokkaasti käyttämään palvelujen järjestämiseen jo olemassa olevia tiloja. Siirtokelpoisista ja epätarkoituksenmukaisista tiloista luovutaan mahdollisuuksien mukaan. Väistötiloihin kuljetukset ja muut tilapäismenot tuottavat perusopetukselle vuositasolla menoja noin 600 000 euroa.

Vuonna 2023 valmistellaan Sunan, Jupperin ja Laurinlahden, Kurttilan ja Postipuun kouluhankkeita. Tiistilän koulun rakentaminen jatkuu koko vuoden. Kuitinmäen koulun uusi alakouluosa sekä Laajalahden koulu otetaan käyttöön syyslukukauden 2023 alusta alkaen, ja Kalajärven ja Kilon hankkeet valmistuvat vuoden 2023 lopussa.

Suomenkielisten peruskoulujen ensikertaisen kalustamisen ja varustamisen määräraha sisältää sekä opetus- ja oppimisteknologian hankinnat että tilojen kalustamisen ja muun varustamisen.

Vuodelle 2023 ensikertaiseen kalustamiseen ja varustamiseen on varattu yhteensä 2,8 milj. euroa.

Uusi talousjärjestelmä JoTo otettiin käyttöön 2.1.2023. Tilit ja tiliryhmät eivät täysin vastaa vanhaa järjestelmää, minkä vuoksi vertailu on vaikeaa.

(Luvut tuhatta euroa)

31A SUOMENKIELINEN PERUSOPETUS

	TA 2022	ENN TP 2022	KS 2023
Toimintatulot	15 513	17 524	15 413
Henkilöstökulut	169 719	171 331	169 976
Palvelujen ostot	28 616	28 714	30 083
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	7 120	8 086	7 711
Avustukset	1 715	1 543	92
Vuokrat	65	134	
Muut kulut	2 499	890	
Palvelujen ostot	24 112	21 156	25 931
Vuokrat	95 633	96 454	105 613
	329 482	328 312	339 406